

Egy barát érkezett a tatai könyvtárba 2014. március 5-én, aki – bár most járt itt először –, mégsem volt idegen. Nemcsak a városhoz köthető személyes szálak miatt, hanem megnyerő egyénisége folytán is.

A személyes kapcsolat közvetett: édesapja a tatai gimnáziumban érettségizett, a város az Esterházy-uradalomhoz tartozott, nagymamája Majkon, illetve Csákváron élt. A majki nyarakat idézte is az egyik regényrészlet, melyet meghallgathattunk az este során. Az első megszólalása olyan kapcsolatot teremtett a nézőkkel, hogy eltűnt minden hivatalos színezet az estéből. *Esterházy Péter* volt ez a vendég, aki kötetlenül beszélt gyermekéveiről, a pesti Piarista Gimnáziumban kapott meghatározó élményeiről, amikor úgy érezte, a tudás letéteményesei az oktatók. Az ott eltöltött négy esztendő beavatási szertartásnak tűnt számára, amely az egyetemes Tudás világába enged belépni.

Nem írónak készült, az egyetemen matematikusként végzett. Ott szembesült tudásának végességével, az „értem, hogy mit nem értek, de mégsem értem” problémakörével. Az egyetem befejezése után matematikusként dolgozott néhány évig, ekkor készült el a *Termelési kisszregény* című műve. Majd hirtelen ráirányult a figyelem, és már csak az írás töltötte ki napjait.

Beszélt a stílusok változásáról, amit más szemmel néz, mint szokás: a társadalmi változások és a matematikai felfedezések között szoros kapcsolatot lát, vagyis szerinte a tudomány fejlődése magával hozza az irodalom változását is. Az író-

nak nem elég csupán ábrázolnia a körülötte zajló eseményeket, meg kell fogalmaznia (teremtenie) egy új dimenziót belőlük. Ha ezt nem teszi, akkor csupán a szakmáját jól művelő írástudó. A művész ennél többet tesz: új értéket, új dimenziót teremt, s a nem létező dolgok sajátosságait kell megértetnie, leírnia.

Sokszor utalt vissza futballista múltjára, a sportban alkalmazott taktika és az írás hasonlatosságára. A fordítások mindig hozzátesznek valamit az eredeti alkotáshoz. Természetesen az anyanyelvi forma az elsődleges, ám minden más nyelv – a más logikából adódóan – hozzátesz, s egy árnyalatnyit eltérő megvilágításba helyezi ugyanazt a művet, még inkább kiemelve ezzel annak egyediségét. Írásaiban elsősorban a nyelv, a magyar nyelv lehetőségeit igyekeznek a legteljesebben kiaknázni, és nem a cselekmény felől közelít.

Egyik legismertebb művében, a *Harmonia Caelestisben*, erőteljesen jelenik meg a magyar történelem, s ez egyfajta cinkosságot eredményez az olvasó és a szerző között, mert mindannyiunk számára megélt, génjeinkben élő dolgokról beszél. Nem csak az előadásában bujkált irónia és finom humor, hanem a műveiből felolvasott részletek is inkább a szellemes oldalát mutatták ennek a nagyformátumú szerzőnek.

A Szépírók Társasága támogatásával megrendezett esemény sokáig fénypontja marad a *Könyves szerda* rendezvénysorozatának. Egyik távozó néző megjegyezte: „De jó, hogy van egy Esterházy Péterünk!” ■